

Sygn. akt IV Ca 100/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Mariusz Struski (spr.)

SSO Jolanta Deniziuk, del.SSR Beata Kopania

Protokolant: sekr. sądowy Agnieszka Sobocińska

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2013 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa B. B. (1)

przeciwko (...) sp. z o.o. w S.

o zwolnienie spod egzekucji

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego
w Łęborku z dnia 19 grudnia 2012r., sygn. akt I C 869/12

1. zmienia zaskarżony wyrok, w ten sposób, że oddala powództwo i zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2417 (dwa tysiące czterysta siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania,
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2203 (dwa tysiące dwieście trzy) złotych tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt IV Ca 100/13

UZASADNIENIE

Powódka B. B. (1) wniosła przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. pozew o zwolnienie od egzekucji zajętych przez Komornika Sądowego w L. Michała Mertscha w ramach prowadzonych postępowań egzekucyjnych w sprawach KM 224/09 i KM 2658/10 przeciwko dłużnikowi J. B. z wniosku (...) Sp. z o.o. w S., rzeczy ruchomych w postaci m.in. mebli, sprzętu elektronicznego, samochodu oraz obrazów zajętych oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego. Powódka wskazała w pozwie, że sporne nieruchomości nabyła po powstaniu rozdzielnosci majątkowej za środki nie stanowiące majątku wspólnego, podniosła jednocześnie, iż mimo że Sąd Rejonowy w Łęborku prawomocnym wyrokiem z dnia 31 października 2011 r. oddalił powództwo (sygn.. akt I C316/10) res iudicata nie zachodzi, gdyż małżeństwo powódki z dłużnikiem zostało rozwiązane przez rozwód bez orzekania o winie, czego skutkiem jest uzyskanie statusu osoby trzeciej której na podstawie art. 841 k.p.c. przysługuje powództwo ekskendencyjne.

Pozwana (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. w odpowiedzi na pozew wniosła o odrzucenie pozwu na podstawie art. 199 pkt 2 k.p.c. i zasądzenie na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego, a ponadto z ostrożności procesowej o oddalenie powództwa i obciążenie pozwanej kosztami zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwana

wskazała, iż z uwagi na podniesiony przez nią zarzut res iudicata, pozew powinien podlegać odrzuceniu z uwagi na rozstrzygnięcie sprawy prawomocnym wyrokiem z dnia 31 października 2011 r., w którym Sąd Rejonowy oddalił powództwa powódki w sprawie o zwolnienie spod egzekucji sygn. akt I C 316/10. Ponadto strona pozwana wskazała, iż B. B. (1) nie może skutecznie żądać zwolnienia spod zajęcia na podstawie art. 841 §.1 k.p.c. z uwagi na upływ miesięcznego terminu przewidzianego w art.841 § 3 k.p.c., na podstawie czego powództwo powinno zostać oddalone.

Rozpoznający sprawę w I instancji Sąd Rejonowy w Łęborku ustalił następujący stan faktyczny.

B. i J. B. są małżeństwem. Od 2003 r. zawarli notarialną umowę majątkową na podstawie której wyłączyli dotychczasowy ustrój wspólności majątkowej małżeńskiej zastępując go ustrojem rozdzielności majątkowej.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Łęborku Michał Mersch z wniosku wierzyciela (...) Sp. z o.o.z siedzibą w S.prowadzi przeciwko J. B.postępowania egzekucyjne w sprawie KM 224/09 oraz KM 2658/10. Przedmiotowe egzekucje prowadzone są na podstawie opatrzonego klauzulą wykonalności nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w Gdańsku z dnia 05 kwietnia 2001 r. w sprawie I Nc 166/01 oraz opatrzonego klauzulą wykonalności nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w Gdańsku z dnia 24 października 2001 r. w sprawie sygn. akt I NC 1351/01.

W toku prowadzonych czynności egzekucyjnych, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Łęborku w dniu 29 listopada 2010 r. dokonał zajęcia ruchomości, które - według oświadczenia dłużnika J. B.- stanowiły własność jego małżonki – powódki B. B. (1). Pismem z dnia 9 grudnia 2010 r. powódka wezwała Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łęborku Michał Mersch do zwolnienia spod egzekucji zajętych ruchomości, jednakże ze względu na okoliczność, iż umowa małżeńska zastępująca wspólność majątkową ustrojem rozdzielności małżeńskiej, została zawarta przez małżonków po powstaniu wierzytelności, nie miało to wpływu na zakres ich wspólnej odpowiedzialności za egzekwowane roszczenie.

Sąd Okręgowy w Gdańsku prawomocnym postanowieniem z dnia 1 czerwca 2011 r. wydanym w sprawie I Co 91/11 nadał tytułowi egzekucyjnemu w postaci nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 05 kwietnia 2001 r. w sprawie I Nc 166/01 przeciwko J. B. klauzulę wykonalności także przeciwko B. B. (1), z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową małżeńską. Podobnie uczynił prawomocnym postanowieniem z dnia 17 lutego 2011 r. w sprawie I Co 1389/10 Sąd Rejonowy Gdańsk - Południe, nadając tytułowi egzekucyjnemu w postaci nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w Gdańsku z dnia 24 października 2001 r.. klauzulę wykonalności przeciwko B. B. (1) w takim samym zakresie.

Przed Sądem Rejonowym w Łęborku w dniu 31 października 2011 r. sygn. akt I C 316/10) wydano prawomocny wyrok oddalający żądanie zwolnienia spod zajęcia rzeczy ruchomych stanowiących jakoby własność powódki.

W dniu 15 października 2012 r. powódka wniosła po raz kolejny do Sądu Rejonowego w Łęborku pozew o zwolnienie z egzekucji zajętych przez Komornika Sądowego działającego przy Sądzie Rejonowym w Łęborku wraz z wnioskiem o zabezpieczenie powództwa. W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy w Łęborku uwzględniając powództwo powódki podkreślił, iż w jego opinii kluczową dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy była kwestia legitymacji prawnej po stronie powódki. Sąd powołując się na treść przepisu art. 841 k.p.c. wskazał, iż zawarta w nim norma prawna stanowi, iż osoba trzecia może w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego ekscydencyjnego (interwencyjnego) żądać zwolnienia zajętego przedmiotu spod egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa. Sąd wskazał, iż wbrew podnoszonemu przez stronę pozwaną zarzutowi brak jest podstaw do uznania, iż pozew w przedmiotowej sprawie na podstawie art. 199 § 1 ust. 2 podlega odrzuceniu. Sąd Rejonowy w Łęborku wskazał, że wprawdzie bezsporny jest fakt, iż wcześniej powódka występowała z tym samym powództwem przeciwko (...) Sp. z o.o. i jej powództwo prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Łęborku z dnia 31 października 2011 r. zostało oddalone to jednak przyczyną oddalenia powództwa było zdaniem Sądu to, iż nie była ona wówczas legitymowana do wystąpienia z roszczeniem o zwolnienie rzeczy ruchomych stanowiącej elementy jej majątku odrębnego. W ocenie Sądu Rejonowego z chwilą rozwiązania małżeństwa z J. B. przez rozwód B. B. (1) w dacie wniesienia pozwu tj. w dniu 15 października 2012 r. w sprawie I C 869/12 była już legitymowana do wystąpienia z takim roszczeniem. Mając na uwadze fakt, iż powódka przedstawiła

dokumentacje wysoce uprawdopodobniającą twierdzenie, iż jest wyłączną właścicielką przedmiotów wymienionych w pozwie i zajętych w drodze egzekucji wskazała, że w przedmiotowej sytuacji okoliczność upływu jednomiesięcznego terminu określonego w art. 841 § 3 k.p.c. nie uzasadnia oddalenia powództwa.

Od powyższego rozstrzygnięcia apelację wywiodła strona pozwana, reprezentowana przez radcę prawnego zaskarżając w całości wyrok Sądu Rejonowego w Łęborku, jako Sądu I instancji, zarzucając rażące naruszenie przepisów prawa procesowego tj art. 841 § 3 k.p.c poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy w niniejszej sprawie upłynął miesięczny termin do wytoczenia powództwa o zwolnienie spod egzekucji. Apelująca wniosła o zmianę wyroku w pkt. 1 i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na rzecz strony pozwanej kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję według norm przepisanych. W uzasadnieniu apelacji skarżąca wskazała, że wprawdzie nie kwestionuje konkluzji Sądu I instancji dot. zarzutu powagi rzeczy osądzonej, ponieważ wobec rozwiązania małżeństwa powódki, zmienił się jej status prawny, a w konsekwencji nabyła ona status osoby trzeciej w rozumieniu art. 841 § 1 k.p.c. – posiadającą legitymację czynną. Niemniej jednak zdaniem skarżącej aktualny pozostał wciąż zarzut o konieczności oddalenia powództwa, wniesionego po upływie miesięcznego terminu prekluzyjnego wskazanego w art. 841 § 3 k.p.c., który bieg swój rozpoczął w dacie uprawomocnienia się wyroku rozwiązującego małżeństwo powódki, wydanego w dniu 21 listopada 2011 r.

W odpowiedzi na wywiedzioną apelację pełnomocnik powódki, wnosząc o oddalenie apelacji pozwanej oraz zasądzenie na rzecz powódki kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, podniósł iż brak jest podstaw do zmiany lub uchylenia zaskarżonego wyroku, albowiem stan faktyczny był znany i co do istoty nie był sporny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja strony pozwanej zasługuje na uwzględnienie

Na wstępie należy zważyć, iż Sąd I instancji dokonał błędnej wykładni przepisu art. 841 § 3 k.p.c., nie przyznając miesięcznemu terminowi cech terminu prekluzyjnego, po którego upływie powództwo winno zostać oddalone. Art. 841 k.p.c. przewiduje instytucję powództwa ekscydencyjnego (interwencyjnego) dającej osobie trzeciej, której prawo zostało naruszone wskutek skierowania do niej egzekucji podjętej zgodnie z przepisami, uprawnienie do ochrony swoich praw podmiotowych. Składając wniosek o zwolnienie z egzekucji osoba trzecia nie zwalcza tytułu egzekucyjnego, a sprzeciwia się prowadzeniu egzekucji z zajętego przedmiotu.

W niniejszej sprawie bezspornym jest fakt, że w dniu 7 lutego 2012r. na co również zasadnie wskazał Sąd I instancji, a za nim strona pozwana w apelacji, rozwiązano małżeństwo powódki z dłużnikiem głównym. J. B. (k. 8). Zakładając nawet, że powódce po uprawomocnieniu się wyroku rozwiązującego jej małżeństwo z dłużnikiem egzekwownym przysługuje status osoby trzeciej mogącej wystąpić w powództwem ekscydencyjnym o zwolnienie zajętych przez komornika sądowego ruchomości stanowiących jej własność to i tak zasadnicza kwestią pozostaje zachowanie terminu przewidzianego w art. 841 § 3 k.p.c..

Zdaniem Sądu Okręgowego, charakter prawny terminu miesięcznego przewidzianego w art. 841 § 3 k.p.c. nie pozwala na uznanie jak uczynił to Sąd I instancji, że powódka mogła złożyć pozew z jego zachowaniem „ponieważ wcześniej było prowadzone postępowania w sprawie o sygn. akt IC 316/10”. Gdyby nawet abstrahować od faktycznego momentu dowiedzenia się o zajęciu i odnieść się do chwili, gdy małżeństwo powódki z dłużnikiem zostało rozwiązane wyrokiem z dnia 21 listopada 2011 r. to i tak termin z art. . 841 § 3 k.p.c., nie został zachowany.

Jak słusznie wskazuje Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 grudnia 2007 r. V CSK 275/07 „dnem, w którym strona dowiedziała się o naruszeniu prawa, jest - według art. 841 § 3 k.p.c., - dzień, w którym strona faktycznie dowiedziała się o zajęciu przedmiotu, a nie dzień, w którym mogła się o nim dowiedzieć przy dołożeniu należytej staranności”. Bezspornym jest w niniejszej sprawie to, że powódka o fakcie zajęcia przez komornika sądowego jej ruchomości wiedziała od dnia ich zajęcia tj. od 23 listopada 2010 r. co zostało potwierdzone protokołem z zajęcia z dnia 23 listopada 2010 r., W związku z tym przyjmując dla powódki korzystny sposób liczenia związany z wyrokiem rozwodowym to miesięczny termin dla wytoczenia powództwa rozpoczął się z dniem jak ona twierdzi uzyskania przez nią statusu osoby

trzeciej tj w dniu uprawomocnienia się wyroku rozwiązującego jej małżeństwo z dnia 21 listopada 2011 r.. czyli 7 luty 2012r.

W konsekwencji wniesienie pozwu o zwolnienie od egzekucji w dniu 12 października 2012 r. (data wysłania pozwu k. 26) należy uznać za czynność wniesioną po upływie zastrzeżonego terminu prekluzyjnego.

Zgodnie z § 3 art. 841 k.p.c. powództwo osoby trzeciej o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji ma być wniesione w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin przewidziano w przepisach odrębnych. Wskazany termin jest jedną z przesłanek skuteczności zgłoszonego przez osobę trzecią której prawa zostały naruszone, żądania zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji. Rozstrzygając kwestię skutków przekroczenia terminu z art. 841 § 1 k.p.c. należy podzielić pogląd przedstawiony w Uchwale Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2007 r. III CZP 57/07, iż wprowadzony w art. 841 § 3 k.p.c. miesięczny termin do wytoczenia powództwa o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji jest terminem prawa materialnego, a co za tym idzie, jego niezachowanie nie pociąga za sobą odrzucenia pozwu, lecz oddalenie powództwa. Materialno – prawny charakter terminu wiąże się z brakiem możliwości jego przywrócenia (H. Pietrzykowski, Komentarz do Kodeksu Postępowania Cywilnego cz. III wyd. LexisNexis, Warszawa 2006).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy w Słupsku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. oraz art. 98, 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. przy zast. § 6 pkt 5 rozp. Min. Spraw. z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności(...).

O kosztach apelacyjnych z uwagi na wynik tego postępowania orzeczono, jak w pkt 2 na mocy art. 98, 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. przy zast. § 6 pkt 5 i § 12 ust.1 pkt 1 rozp. Min. Spraw. z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności(...).